

HANDBOK FÖR ARRANGERANDE AV DISTANSUNDERVISNING I GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNING I ORDKONST

SYDKUSTENS

ORDKONSTSKOLA

INNEHÅLL

Distansundervisningen vid Sydkustens ordkonstskola	3
Bakgrund.....	3
Hur distansundervisningen genomförs	4
Målsättningar och omfattning	4
Tekniska lösningar.....	5
Respons av distanselever.....	8
Metodguide till distansundervisning.....	10
Hur planera helheten och distanslektionerna?	10
Exempellektion:	11
Hur få deltagarna att ivrigt ta sig an undervisningen och komma i gång med skrivandet?	12
Hur få deltagarna att orka bearbeta texterna och skriva klart?	13
Hur skapa meningsfulla möten på distans?.....	14
Vilka resurser krävs för distansundervisning?	16
Avslutande ord.....	18

Denna handbok har skapats inom ett projekt som Sydkustens ordkonstskola genomförde år 2025 för att utveckla distansundervisningen i grundläggande konstundervisning i ordkonst med stöd av undervisnings- och kulturministeriet.

Texter: Katja von Wendt/Sydkustens ordkonstskola
© Sydkustens landskapsförbund r.f.

DISTANSUNDERVISNINGEN VID SYDKUSTENS ORDKONSTSKOLA

Bakgrund

Sydkustens ordkonstskola inledde distansundervisningen våren 2021 med två grupper för äldre elever, *Författarfrön* för åk 7–9 och *Författarplantor* för andra stadiet. Även om det var mitt under pandemin var världsläget inte orsaken till undervisningsgrupperna. Distansgrupperna skapades eftersom vi visste att det på många håll i Svenskfinland fanns läs- och skrivintresserade ungdomar utan möjligheter att utöva sitt intresse för kreativt skrivande och estetisk läsning på sin hemort.

Att arrangera meningsfull och åldersadekvat undervisning av behöriga lärare i ordkonst är på många orter utmanande av geografiska, ekonomiska och demografiska orsaker. Med hjälp av distansundervisning vill vi erbjuda alla barn och unga tillgång till kvalitativ grundläggande konstundervisning i ordkonst oberoende av hemort.

Under år 2025 fick Sydkustens ordkonstskola möjligheten att vidareutveckla distansundervisningen med stöd av ett utvecklingsbidrag av undervisnings- och kulturministeriet. Under året bad vi eleverna svara på en omfattande enkät för att kunna kartlägga elevernas uppfattning om och önskemål gällande distansundervisningen. Med enkätsvaren som grund minskade vi på gruppstorlekarna i distansundervisningen samt utvecklade undervisningsmetoderna och lektionerna. Inom utvecklingsbidraget producerade vi även digitalt undervisningsmaterial (se undervisningsfilmer på ordkonst.fi) som stöd för undervisningen samt samanställde denna guide för andra skolor som är intresserade av att erbjuda ordkonstundervisning på distans.

Ett stort tack till alla underbara distanselever för era ovärderliga insikter och generösa respons! Ett stort tack till undervisnings- och kulturministeriet för stödet!

Hur distansundervisningen genomförs

MÅLSÄTTNINGAR OCH OMFATTNING

För Sydkustens ordkonstskola är det en självklarhet att innehållet, målsättningarna och kvaliteten på distanslektionerna ska motsvara närlektionerna. Precis som i närundervisning är lektionerna uppbyggda enligt de nationella och lokala läroplanerna i grundläggande konstundervisning i ordkonst. Även elever som deltar i distansundervisningen får skriftlig, formativ respons mellan varje lektion på de texter de skrivit. Lektionerna motsvarar även till omfattningen närundervisningen: de är lika långa (för elever i åk 3 och äldre är lektionerna 90 minuter), hålls lika ofta (träff en gång i veckan) samt med lika långa terminer (30 lektioner under ett läsår).

Målsättningar och omfattning:

- ***Innehåll, kvalitet och målsättningar identiska för när- och distansundervisning***
- ***Lektionslängd och -frekvens samt läsårets längd samma som för närundervisning***

TEKNISKA LÖSNINGAR

Då närundervisningen sker som gruppundervisning i inspirerande undervisningsutrymmen, sker distansundervisningen som ett distansmöte med principen en person och en dator, där läraren och eleverna deltar i lektionen via varsin datauppkoppling. Eleverna deltar vanligen i undervisningen hemifrån. Som mötestjänst använder Sydkustens ordkonstskola Zoom, medan vi som digital undervisningstjänst använder Google Classroom. Utöver dessa har varje distansgrupp en egen Whatsapp-grupp som kommunikationskanal, som är frivillig för eleverna.

Zoom valdes som mötestjänst då distansundervisningen inleddes eftersom den inte krävde programinstallation eller inloggning. Olika lärare använder sig i varierande grad av mötestjänstens olika funktioner, vanligast är att dela skärm för att visa textexempel. Många elever väljer att delta i mötet via telefonen även om de skriver på datorn, så i de flesta fall upplever eleverna det som bökigt att använda Zooms chatt eller att delas in i mindre mötesgrupper.

Google Classroom är en digital undervisningstjänst. Uppgifter och material publiceras i distansgruppens eget "klassrum" och eleverna skriver majoriteten av sina texter där. Fördelen med Classroom är att läraren i realtid kan följa med i elevernas texter och kan därmed smidigt hjälpa och handleda även på distans. Mellan lektionerna läser och kommenterar läraren all text som eleven skrivit i Classroom under veckan. Tjänsten kräver inloggning och ordkonstskolan har skapat egna e-postadresser och konton för lärare och elever. I många fall är eleverna bekanta med tjänsten från skolan och uppfattar den som lätt att använda. Eftersom många elever har flera Google-konton och det ibland kan vara bökigt att byta mellan olika konton, rekommenderar vi att eleverna använder sig av en annan webbläsare än för andra konton då de loggar in på ordkonst-kontot.

Whatsapp-gruppen är frivillig, men de flesta elever väljer att vara med i undervisningsgruppens Whatsapp-grupp. Tjänsten används för att påminna om lektionsstart, för litteraturtips, för att eleverna smidigt kan meddela om eventuella förseningar eller frånvaron samt som en reservkanal för kommunikationen ifall någon har problem med uppkopplingen under distansmötet. En del elever föredrar att skriva för hand och använder därmed inte Classroom. För dem publiceras uppgifterna och

materialet även i Whatsapp-gruppen. Många elever väljer också Whatsapp för privat kommunikation med läraren både under och utanför lektionerna. De elever som skriver för hand fotograferar sina texter och skickar fotografierna per Whatsapp till läraren. I dessa fall skickar läraren sina textkommentarer per Whatsapp till eleverna.

Då eleven anmäler sig till en distansundervisningsgrupp skickar vi en instruktion om de olika digitala tjänsterna och verktygen till vårdnadshavarna och eleverna. Vi uppmanar dem att prova på att logga in och använda de olika tjänsterna och verktygen före lektionen, samt ta kontakt med läraren på förhand ifall de har problem med något. Det kan vara utmanande att försöka hjälpa eleverna med tekniken på distans och frustrerande för övriga elever om mycket lektionstid används till tekniskt strul.

I nuläget erbjuder Sydkustens ordkonstskola distansundervisning för elever i årskurs 3 uppåt. De tekniska färdigheterna varierar naturligtvis mycket mellan elever, men i praktiken har årskurs 3 visat sig vara minimiåldern för att självständigt kunna delta i distansundervisningen. För att även yngre elever ska kunna delta i undervisningen utvecklar vi som bäst modeller för distansundervisning där vårdnadshavarna i viss mån deltar i undervisningen, men dessa är ännu under utveckling.

Det finns flera fina skrivprogram och -tjänster med omfattande funktioner som en del elever själva valt att själva skaffa och i dessa fall delar de sina texter med läraren via länkar eller genom att kopiera in avsnitt i Classroom. Sydkustens ordkonstskola har en egen Youtube-kanal där bland annat ordkonstskolans undervisningsfilmer finns fritt tillgängliga. Undervisningsfilmerna, som också finns på ordkonst.fi, används inom undervisningen som läromedel, för repetition och som referensbibliotek. För skapandet av multimodala texter använder sig eleverna bland annat av Canva och för världsskapandet inför skrivprojekt bland annat Pinterest.

De tekniska lösningarna utvecklas ständigt. Alla våra programrekommendationer ska därmed endast läsas som exempel och vi uppmanar att noga jämföra olika tjänsteleverantörer för att hitta de digitala lösningar som passar den egna skolan bäst. Det viktiga vid valet av tekniska tjänster och verktyg är att de är användarvänliga samt möjliggör mångsidig kommunikation för att säkerställa kvalitativ undervisning. Vi

rekommenderar att man använder flera parallella tjänster och verktyg så att elever och lärare säkert når varandra även vid tekniska problem.

Teknik:

- ***En person – en dator***
- ***Skilda digitala tjänster eller verktyg för möte, skrivande och kommunikation***
- ***Noggranna skriftliga instruktioner för vårdnadshavare och elever***

Respons av distanselever

Under våren 2025 genomförde vi en omfattande, anonym enkät med distanseleverna. 76 % av distanseleverna svarade på enkäten, som bestod av både flervalsfrågor och öppna frågor. Med hjälp av enkäten ville vi kartlägga:

- varför eleverna har valt att delta i distansundervisning
- hur distansundervisningen upplevs av eleverna
- vilka önskemål eleverna har för distansundervisningen

En heltäckande genomgång av enkätsvaren finns som bilaga. Sydkustens ordkonstskola använde sig av enkätsvaren för att vidareutveckla distansundervisningen från hösten 2025. De viktigaste resultaten som framkom i enkäten handlade om varför eleverna valde distansundervisning, vilka önskemål de hade på undervisningsgruppernas storlek samt vad de uppskattar med undervisningen.

Även om majoriteten av eleverna deltar i distansundervisningen främst på grund av att de inte har tillgång till närundervisning, finns det även många elever som deltar i distansundervisningen av andra orsaker. Många elever poängterade sociala skäl och lugnet. Eleverna upplevde att det var lättare att koncentrera sig på skrivandet hemma än i närundervisning och uppskattade möjligheten att välja i vilken utsträckning de interagerade med de andra i gruppen. Av svaren framkom även att distansundervisningen underlättar vardagspusslet då eleverna inte behöver slösa tid på förflyttningar.

Det mest överraskande resultatet av enkäten handlade om gruppstorlekar. Närundervisningsgruppernas storlek i grundläggande konstundervisning i ordkonst varierar, men består vanligen av 7–12 elever. Eleverna i distansgrupperna önskade sig avsevärt mindre grupper, majoriteten upplevde att en gruppstorlek på 4–6 elever skulle vara bäst. Det är möjligt att detta hör ihop med det eleverna uppfattade som det mest utmanande med distansundervisningen, att lära känna de övriga eleverna i gruppen. Efter enkätsvaren ändrade Sydkustens ordkonstskola gruppstorleken till max 6 elever i distansgrupperna och efter en termin med mindre undervisningsgrupper verkar försöket

lyckat. Eleverna deltar mera aktivt i de gemensamma diskussionerna under lektionerna och stämningen är mera avslappnad.

Av enkätsvaren kom det fram att eleverna värderar skrivtid under lektionerna. Även om eleverna vill utvecklas och lära sig mera om litteratur samt om skrivandets hantverk, är det tydligt att det egna skapandet och skrivglädjen motiverar dem mest. Att ha möjlighet att fördjupa sig i egna, längre projekt, att kunna välja mellan alternativa uppgifter samt att även ha friheten att välja bort uppgifter som i stunden inte inspirerar stöder elevernas egna skapandeprocesser och egen konstnärsidentitet. De flesta elever uppskattar även den personliga formativa responsen som eleverna får i form av textkommentarer mellan lektionerna.

Resultat:

- *många väljer distansundervisning av andra skäl än geografisk tillgänglighet*
- *distansundervisningsgrupper bör vara små*
- *eleverna uppskattar egen skrivtid och personlig textrespons*
- *eleverna uppskattar flexibilitet och möjlighet att fördjupa sig i egna projekt*

METODGUIDE TILL DISTANSUNDERVISNING

Hur planera helheten och distanslektionerna?

Distansundervisningen i ordkonst har exakt samma mål som närundervisningen - läroplansenlig grundläggande konstundervisning i åldersadekvata grupper. Många av undervisningsmetoderna är samma, till exempel skriftlig formativ respons i form av textkommentarer mellan lektionerna. Även lektionsstrukturen motsvarar närlektionerna, men då läraren i närundervisning lätt kan läsa av rummet för att justera skrivpassens längd eller låta gruppens exempel stöda de enskilda elevernas arbetsmotivation, kräver distansundervisning fler uttalade rutiner och metoder.

I distansundervisningen är det extra viktigt att vara lyhörd gällande kommunikation och textnärvaro. En del elever är bekväma med att avbryta den tysta skrivtiden med frågor i mötesrummet, medan andra föredrar att ställa sina frågor enskilt till läraren i Whatsapp för att inte störa de andra. På samma sätt vill en del elever absolut inte att läraren flåsar dem i nacken och befinner sig i samma dokument medan de skriver, medan andra behöver ständig uppmuntran i form av kommentarer och frågor till texten.

I distansundervisning är det viktigt att lektionens olika moment är tydligt avgränsade och förutsägbara. Då alla elever är närvarande i samma digitala möte, är det speciellt viktigt att skapa tydligt avgränsade skrivpass där eleverna kan koncentrera sig på skrivandet ifred samt gemensamma träffar. Eleverna får en utsatt tidsram för skrivandet och i slutet av skrivtiden kontrollerar läraren om eleverna behöver mera skrivtid eller om det är läge för gemensam diskussion.

EXEMPELLEKTION:

1–10 minuter: *Välkomna på lektion!*

Viktigt att turvis småprata en stund med alla för att alla ska känna sig välkomna. Kanske samtidigt fråga om någon har läst något intressant som man kan tipsa övriga om?

10–13 minuter: *Introduktion av uppvärmningsövning.*

En kort komma i gång-ordkonstövning, kanske inspireras av en dikt?

13–20 minuter: *Skrivtid för uppvärmningsövningen.*

20–25 minuter: *Genomgång av uppvärmningsövningen.*

Vissa elever älskar att dela sina texter och vill gärna läsa upp dem, för andra känns det otänkbart. Genomgången kan bestå av uppläsning av de elevers texter som vill dela med sig, men kan också vara en allmän diskussion kring hur det kändes att genomföra uppgiften.

25–40 minuter: *Centralt lektionsstoff i enlighet med läroplanen.*

Vanligen handlar det om till exempel en epok, en stil, en genre, ett författarskap i kombination med någon skrivteknisk metod, ett stilmedel eller annan hantverksmässig aspekt, illustrerad av en eller flera relevanta texter. Till stoffet finns en (eller flera alternativa) kreativa ordkonstuppgifter där eleven ges möjlighet att bearbeta stoffet på eget sätt. Skrivuppgifterna har olika omfattning. En del uppgifter kan slutföras under lektionen, andra är startskottet till längre projekt. Lektionsstoffet ska ge eleverna tillgång till största möjliga repertoar och en bred uppsättning hantverksknep att välja mellan i sitt eget skapande.

40–55 minuter: *Skrivtid för huvuduppgiften.*

Om eleven hellre vill fortsätta på ett tidigare projekt har hen möjlighet att göra det. Läraren följer med i elevernas texter och finns tillgänglig för frågor.

55–65 minuter: *Gemensam träff.*

Förhållandet mellan skrivtid och gemensamma träffar varierar enligt elevernas ålder och skrivvana. Yngre elever behöver träffas oftare medan äldre elever uppskattar längre skrivpass. Under den gemensamma träffen får alla turvis berätta om var i skrivprocessen de befinner sig och om de brottas med någon specifik frågeställning. Att dela skrivprocesser synliggör de val som skribenter ständigt måste ta ställning till och fördjupar inläringen hos samtliga. Läraren fungerar som bollplank, det är viktigt att eleverna förstår att läraren delar elevens målsättning att hitta bästa möjliga litterära uttryck för det som eleven vill skapa. För yngre elever kan läraren i detta skede behöva introducera en ny uppgift om eleven snabbt skrivit klart eller om hen har haft svårt att komma i gång.

65–80 minuter: *Skrivtid.*

Läraren följer med i elevernas texter och finns tillgänglig för handledning och frågor.

80–90 minuter: *Avslutande diskussion kring hur elevernas skrivprocess gick.*

Eleverna antecknar eventuellt tankar kring hur de ska fortsätta med texten nästa gång. Eleverna uppmuntras även skriva vidare under veckan om de har möjlighet. Hej då!

Lektionsplanering:

- **Identiska målsättningar som för närundervisning**
- **Tydligt utsatt skrivtid varvad med gemensamma träffar för undervisning**
- **Läraren tillgänglig under skrivpassen samt följer med i elevernas texter**
- **Gemensamma träffar där enskilda elevers handledning fungerar som gemensam fördjupning**

Hur få deltagarna att ivrigt ta sig an undervisningen och komma i gång med skrivandet?

Ordkonstundervisning är glädje och skratt! Precis som i närundervisningen är lärarens läs- och skrivglädje central och smittsam. Lärarens engagemang för litteratur, för text, för skrivandets hantverk och ett genuint intresse för elevernas texter är det som motiverar eleverna vidare. Distansundervisning kräver att läraren skruvar upp ordkonstglädjen till max, det krävs extra tydlig och uttrycksfull entusiasm för att nå fram genom skärmen!

Många elever lyfter fram friheten att få välja vad och hur man skriver som centralt för motivationen. Det här betyder inte att läraren inte omsorgsfullt ska förbereda sin undervisning eller att eleverna inte behöver färdiga uppgifter, tvärtom. Konkreta, noga uppbyggda ordkonstuppgifter med både autentiska textexempel och lärares modelltexter hjälper eleverna med idéskapandet och höjer motivationen. Att texten eleverna sedan väljer att skriva i praktiken kan bli något helt annat än dagens uppgifter ska inte ses som ett problem, utan som ett tecken på att eleven utvecklas mot mera självständigt skapande.

Det är tydligt att eleverna tar sig an undervisningsstoffet även om de inte gör alla uppgifterna. Väldigt ofta kan centrala delar av stoffet i stället hittas i helt andra projekt,

där eleverna tillämpat sin kunskap i ett sammanhang de själva valt. Ibland väljer elever att återvända till uppgifter de hoppat över i ett tidigare skede. Undervisningsstoffet och den gemensamma handledningen sår frön i skribenterna, frön som kan slå ut i blom långt senare och på oväntade ställen.

Skapa iver:

- ***Ordkonstglädje och –engagemang till max!***
- ***Noga konstruerade uppgifter och exempeltexter till relevant stoff***
- ***Frihet att själv välja vad och hur man skriver***

Hur få deltagarna att orka bearbeta texterna och skriva klart?

De flesta texter som skapas under ordkonstlektionerna kan betraktas som skisser eller textexperiment. Eleverna provar på olika genrer, provar på olika hantverksmässiga drag eller olika litterära effekter. De två väldigt olika processerna inom skrivandet – att älska fram text och att redigera text - måste få existera skilt för sig, och de flesta elever trivs bäst i processen med att älska fram texter.

Skrivandet handlar väldigt mycket om att undersöka och utforska egna känslor, drivkrafter och tankar i förhållande till konsten och konstprocessen. Det betyder att alla textskisser helt enkelt inte känns lika angelägna för eleven. Eleverna ska ha möjlighet att gräva vidare där de uppfattar det som meningsfullt och kunna överge teman eller motiv som de upplever som ointressanta. Därför kan det ofta kännas mera givande för eleverna att använda sig av det de lärt sig av den formativa responsen i nya texter eller textavsnitt i stället för att redigera. För elever som skriver omfattande projekt över en längre tid kan det också kännas frustrerande att redigera inledande delar av projektet, då de själva

inser hur mycket de har utvecklats som skribenter. I det fallet kan det vara viktigare att träna på att skriva en längre text ända till slutet än att träna på att redigera fram en slutprodukt.

Naturligtvis är det också viktigt att öva på redigerandet och den arbetsdryga processen med att redigera, redigera och redigera ännu en gång. Steg ett är att lära eleverna skillnaden mellan skiss och produkt, steg två är att selektivt välja de texter som känns relevanta att redigera. Finns det ett konkret mål att sträva mot? Om texten ska publiceras i någon form finns det ett yttre incitament för att redigera texten till en färdig produkt. En viktig del av ordkonstundervisningen är därmed att hitta kanaler för publicering av ordkonstelevernans texter.

Bearbeta och redigera

- ***Skillnad mellan processerna skapa och redigera***
- ***Alla texter behöver inte färdigställas***
- ***Publicering som mål sporrar***

Hur skapa meningsfulla möten på distans?

Ofta hör man avsaknaden av sociala möten och gemenskap som främsta invändning mot distansundervisning. Det är ändå möjligt att skapa meningsfull kontakt med varandra även på distans, det kräver endast medvetna strategier. I svaren på enkäten som Sydkustens ordkonstskola genomförde med distanseleverna våren 2025 önskade eleverna mindre undervisningsgrupper och efter att ha minskat på gruppstorleken till max 6 elever per distansgrupp märks det en tydlig skillnad i gruppdynamiken. För att eleverna ska känna sig trygga med att aktivt delta i de gemensamma diskussionerna är en mindre gruppstorlek en viktig faktor.

Precis som i all annan undervisning skapar tydliga regler för träffarna trygga rum. Även om det är en självklarhet kan det vara bra att i början av läsåret repetera att ordkonstlektioner är positiva, tillåtande

stunder där man träffas för att tillsammans njuta av att skapa och för att få prata om skrivande och läsande med andra likasinnade. Det betyder också att gruppmedlemmarna stöttar och uppmuntrar varandra vidare, hjälper varandra att lösa hinder som de stöter på i sina skrivprocesser, berömmar varandra och tipsar om spännande litteratur.

Det är bra att även komma överens om regler gällande kameran och mikrofonen. Att de som inte pratar håller mikrofonerna avstängda gör det lättare att höra den som pratar. Vid gemensamma delar av lektionen som i början och slutet av lektionen, vid undervisning och de gemensamma pratstunderna skapar det större sammanhållning om alla har kameran påslagen. Det kan också vara bra att påminna eleverna att det är svårare att tolka ansiktsuttryck via skärmen och att det kan behövas överdriva gester för att de ska uppfattas. Det känns också mer meningsfullt för läraren att undervisa åt ansikten i stället för svarta skärmar. Däremot är det naturligtvis tillåtet att stänga av kameran under skrivpassen för att i lugn och ro kunna koncentrera sig på skrivandet.

Skrivpassen bör vara tydligt angivna så att eleverna vet när de förväntas vara tillbaka i mötet. Läraren finns naturligtvis tillgänglig i mötet hela tiden om eleverna behöver hjälp. En del elever frågar hellre enskilt via Whatsapp än stör de andra elevernas skrivro under skrivpassen, så det är praktiskt att använda flera olika kanaler. Medan eleverna skriver följer läraren med i elevtexterna och uppmuntrar vidare med hjälp av kommentarer och frågor. Även om skrivpassen är tydligt angivna är det naturligtvis viktigt med flexibilitet. Om alla är mitt inne i ett skrivflöde och vill skriva vidare förlängs skrivpasset.

Eftersom eleverna har möjlighet att använda skrivpassen till olika skrivuppgifter, är det viktigt att läraren följer med i vilka projekt eleverna befinner sig. Att under de gemensamma stunderna kunna lyfta fram och berömma någon del av det eleven precis skapat ger inte bara den enskilda eleven uppmuntran. Dessa kommentarer är också viktiga undervisningsmoment för hela gruppen och skapar möjlighet att till exempel repetera stilmedel eller diskutera för- och nackdelar med olika berättarperspektiv. Förankrade i konkreta exempel och verkliga val i texter förtydligas teorin om och om igen. Samtidigt förtydligar de små glimtarna i de andra elevernas projekt också de övriga elevernas arbete under skrivpassen. Detta som ett sätt att återskapa den skrivbubbla som uppstår under närlektioner då alla koncentrerar sig på sina egna projekt.

Även om det är fullt möjligt att skapa meningsfulla möten på distans kan det vara trevligt att också skapa möjligheter till närträffar för elever och lärare. Veckoslutskurser, sommarkurser eller temakurser som besök på bokmässor är roliga sätt att ibland få mötas under annorlunda former.

Meningsfulla möten

- ***Tydliga regler för trygga rum***
- ***Läraren aktiv skapare av gemenskap***
- ***Verbalisera det osynliga***
- ***Möjligheter till närträffar ibland***

Vilka resurser krävs för distansundervisning?

Den viktigaste resursen inom all undervisning är läraren. Förutom ämnes- och pedagogiskt kunnande kräver distansundervisning en viss teknisk färdighet att hantera olika digitala tjänster och verktyg.

Distansundervisning kräver dator och nätuppkoppling för lärare och elever. Inom distansundervisningen ansvarar eleverna själva för sin dator och sin nätuppkoppling, men undervisningsanordnaren ansvarar naturligtvis för lärarens arbetsredskap. Undervisningsanordnaren bör välja vilka digitala tjänster och verktyg som används inom distansundervisningen samt vilka licenser som behöver inköpas. Antagligen behöver lärare och elever få egna inloggningsuppgifter och konton till åtminstone någon tjänst. Att starta upp distansundervisningen är därmed en aning resurskrävande gällande datatjänster, men efter etableringsskedet kan lärarna vanligen själva sköta verktygen och tjänsterna.

Eftersom eleverna inleder distansundervisningen hemma, är det i synnerhet gällande yngre elever viktigt att samarbeta med hemmen. Att skapa en omfattande instruktion för elever och vårdnadshavare inför distansundervisningen är att rekommendera, liksom att eleverna tillsammans med vårdnadshavarna på förhand bekantar sig med de olika digitala tjänsterna och verktygen som används inom undervisningen. Om det är många nya elever som inleder sina distansstudier, kan det vara bra att arrangera en teknikträff före första lektionen där elever och vårdnadshavare kan testa de olika digitala verktygen och tjänsterna.

Flera parallella digitala tjänster och verktyg är att föredra, på det sättet finns det minst risk för att lärare och elever helt tappar kontakten med varandra även om något krånglar. Inom Sydkustens ordkonstskola används 2025 Zoom som mötestjänst, Google Classroom som tjänst för uppgifter, material och elevers texter samt Whatsapp för kommunikation. Utöver dessa används t.ex. Youtube, Canva och Pinterset sporadiskt. Dessa ska endast ses som exempel då digitala tjänster och verktyg ständigt utvecklas.

Resurser

- ***Dataresurs vid start***
- ***Parallella digitala verktyg och tjänster för olika ändamål och för säkerhet***
- ***Samarbete med vårdnadshavare***

AVSLUTANDE ORD

Distansundervisning är ett viktigt och ytterst fungerande komplement till närundervisning i grundläggande konstundervisning i ordkonst. Befolkningsutvecklingen kräver flexibla lösningar, men distansundervisningen är verkligen inte per automatik något sämre eller mindre motiverande alternativ. Naturligtvis finns det elever som främst blomstrar i närundervisning, men på samma sätt finns det elever som främst blomstrar på distans. Elever väljer att delta i distansundervisningen för att förenkla livspusslet med färre förflyttningar, elever väljer att delta i distansundervisningen för att ha möjlighet att koncentrera sig i lugn och ro på sitt skrivande i en tyst och stressfri miljö, elever väljer att delta i distansundervisningen för den intima och gemytliga stämning som skapas i små undervisningsgrupper. Lärare uppskattar möjligheten att fullt ut koncentrera sig på innehåll, relationer och skrivutveckling framom att sköta om utrymmen eller satsa resurser på resor.

Syd kustens ordkonstskola tror på distansundervisning i grundläggande konstundervisning i ordkonst och kommer att fortsätta erbjuda undervisning på distans både inom reguljär, veckovis undervisning och inom valfria kurser som litteraturkurser eller författarworkshoppar. Sydkustens ordkonstskola tror också att det fortfarande finns många outnyttjade möjligheter inom distansundervisning och kommer aktivt att fortsätta utforska och utveckla undervisningsformen. Hur kan man annat än älska något som sammanför läs- och skrivglada barn och unga från alla håll i Svenskfinland (och utanför) för att tillsammans njuta av litteraturens underbara värld?

**Läs mera om Sydkustens ordkonstskola på ordkonst.fi!
På webbplatsen finns bland annat ordkonstskolans läroplaner
samt undervisningsfilmerna som skapades inom
utvecklingsprojektet.**